

Kedves P. Nagy István,

nem is tudom, hányszor találkoztunk Szolnokon, és én most annyira igyekeztem vigyázni. Nem kevertem elő a dolgot. Nem hozakodtam elő azzal, amivel sajnós három, négyévente mindig, hogy ti. amikor összefutunk, beszámolok neked arról, hogy valamikor a nyolcvanas évek közepén, ami, ugye, nem ma volt, de azért volt, rólad, egyik könyvedről akartam kritikát írni egy szegedi irodalmi lapba. Talán a Harmadkor volt ez a lap. Szegedi egyetemisták folyóirata, Takáts Józsi, Balog, Csuha. Még szagos virág nőtt az ujjak közül, fiatal az, aki boldogan keres, az öregedő meg véletlenül megtalál. Mennyi minden ígérgette magát. Mennyi minden lett, és mennyi mindent satírozott ki a világi elbeszélő. Aztán a recenziót nem írtam meg, és ezt mindig elmondtam neked, jöttem Szolnokra, elmondtam, jöttem újra Szolnokra megint elmondtam, szelíden figyelmeztetted, de hiszen már mondtad, Ernő. Puff. Hülye vagyok egészen. Az a könyv, a tiéd, a te első, a Forum által jegyzett köteted folyton elvész nálam, majd megmutatja magát egy festésnél, egy kényszerű szortírozásnál, megtalálom a negyvenéves jegyzeteimet, majd ahogy szokta, a kis fehér kötet újra a többi közé keveredik, és bujkálni kezd. Már nevével ezen, Ernő, már mondtad. Most, 2024 februárjában egy szolnoki megjelenésen óvatos voltam, te adtál nekem könyvet. Zentai készítmény. Mellesleg, egyszer egy tóparti írótárból 21 könyvvel tértem haza, szóval az ilyesmi kifejezetten nehéz és kellemetlen ügy tud lenni. De téged szépen végigolvastalak. Ágrólszakadtak, ez a tenyérben csaknem elférő könyv címe. Ott van a könyvben az életed, kicsiny sorokba tört és hosszabb, félhosszú szabad versekben krónikáltad, az elégikusság enyhített változatával, a nosztalgia régi életképekben megjelenő sűrítéseivel – lírai beszámolók, emlékképek régi barátokról, és ott van, még mindig ott van az a finom, ironikus, szabad, az abszurdot magától értetődően kezelő, de merészen fröccsösítő lírai hang is, ami az egyik nagy értéke a magyar lírának. Ez pedig a délvidéki írók és költők eltéveszthetetlen és sajátos hangja. Jugoszláviai magyarok, mondták régen. Újvidékiek, szabadkaiak, zentaiak, kishegyiesiek, dombosiak. Ennek a hangnak ma Tolnai Ottó, korunk egyik legjelentékenyebb lírikusa a képviselője, de ott van az egyik legnagyobb magyar verset író Domonkos István is, Balázs Attila, Brasnyó, a lassan idősödő újak, mint Bozsik vagy Terék Anna és a többiek artikulációiban. Biztosan lehet súlypontozni, kánont, rangsort gyártani, pontozásos feszített játszani, politika által nyomva, tolva kirakatolni, lehet mindent, szabad is, kit érdekel, a nagy költészet úgysem hagyja magát. Ki tudja, mekkora költő Oravecz? Ki tudja, mekkora költő Takács Zsuzsa, Gergely Ágnes. A nagyérdemű meg fogja tudni. Tutifiksz. A kö-

tetedben egy haldokló emberről is írtál. Egy haldokló költőről beszéltél az egyik versedben, Sziveri. Tandorit is beidéztél. Sziveriért ma talán Zalán Tibor tesz a legtöbbet. Magam évente el- és újraolvasom őt. És mindig megdöbben a Hidegpróba című, rinocéroszos Forum-kötet gyönyörű tördelése, időtállósága, szavakban mért súlya, ereje. Egyik író szól a másikért. Egyik újabb könyv emlékeztet a régebbire. Most megint levettem és olvasom Sziveri könyvét, újra és újra silabizálom Sziveri Költészet című versét, és köszönöm ezt neked, P. Nagy Pista.

AZ AUSCHWITZ-BIRKENAUÍ HAJTÁSBOR
— BAZ NINCSENY BEUNE SÍROK — A TÖR-
TENELEM EGYIK LEGNAGYOBB TENETŐJE,
NINCSENY BEUNE SÍROK, SÍRFELÍRATOR, PE-
DIG CSAK 1944-BEN TÖBB SZÁZ EZER MA-
GYAR ZSIDÓT DEPORTÁLTAK IDE LEGYILKOLNI.
KÖZÜLÜK NÉHÁNYAN — A HERÉSTEJEBEL? AZ
EKESERÉDETEJEBEL? A SÁVÓSAJTBAN? A RE-
HENYKEDŐ? — LENYOMHATOT HAGYTAK
LÉTŰZ RÖL. NEM TUDJUK MIENMI IDŐT
TÖLTHETEK EL EZZEL, DE APRÓLEKÖZ HUN-
YALAI — NAPSÜTÉSBEU? ESŐBEN? SÁR-
BAN? SZÉBEN? — KÍCSI SÍROBEL? HATCSAT-
TAL? ZÖRÖNHIEL? FÉMDARATBAL? ÜVEGSZÁNK
KAL? KÖZEL? — ÜCENETLÉNT? FOHÁRULÉNT? IMA-
LÉNT? SÜTŐLÉNT? — BEVÉSTÉR NEUDIKET A
LÁGER SÍRATÓFALÁBA, AUSCHWITZ-BIRKENAU
TÉGLÉIBÁBA, VAKOLATÁBA. ÍRÁS A FALBAN.
NÉU, VÁROSNEU, DÁTUM, NÉHA FOSZLAL-
KORÁS, NÉHOL RABSZÁM. ÍRÁS A FALBAN,
A NEUER HEIYÉN PEDIG A FALBAN.

HIÁNY

HIÁNYZÓ FOLYTONOSSÁG, HIÁNYZÓ SORS.
CSAK A HIÁNY RAJZOLHATÓ MEG.

Ára: 980 Ft

Előfizetőknek: 500 Ft

Kovács Katalin
Ocsenás Péter
Török Ábel
prózája

Lesítőth Csaba,
Medbh McGuckian
Murányi Zita
Rózsa Boglárka
Mark Strand
versei

„A beszéd adománya”:

Tanúság és elbeszélés

a holokauszt irodalmában

Részlet Bruck Edith életútinterjújából
Jablonczay Timea és Horváth Péter
tanulmányai

Diákmelléklet

Pataki Judit írása

a holokauszt színpadi feldolgozásairól

